

DRAMATIZAREA- FORMA A JOCULUI DE ROL

Dramatizarea constituie o formă a jocului de rol, pe un scenariu gata elaborat. Faptul că în acest tip de jocuri copiii împrumută atitudini și comportamente verbale gata elaborate, le ușurează sarcina. Reușita activității depinde de gradul de cunoaștere a povestirii. În acest scop este necesar să se realizeze în prealabil o suită de alte activități care să se desfășoare în mai multe ore la clasă.

Pentru ca elevii să fie pregătiți pentru jocul de dramatizare, ordonarea activităților se va face astfel:

- audierea textului în lectura profesionistă;
- întrebări și răspunsuri după suportul auditiv;
- lectura integrală a textului;
- dramatizarea cu ajutorul învățătorului;
- dramatizarea liberă: se aleg rolurile, se aleg substituirile obiectuale și alte convenții se stabilesc secvențele de joc și suita lor.

În timpul desfășurării jocului se va interveni discret atunci când este absolut necesar pentru precizarea succesiunii evenimentelor, dinamizarea dialogului.

Având în vedere spiritul de imitație al școlarului mic, capacitatea mai puțin dezvoltată de selecție a modelelor pe care le imită, se înțelege necesitatea de a selecta aspectele comportamentale oferite de literatură, de a găsi o formă în care să le ofere și posibilitatea de a le analiza. Aici dramatizarea își găsește rolul său în educarea comportamentelor afective ale elevilor prin limbaj.

Dramatizarea la vârsta școlară mică urmărește dezvoltarea capacității de exprimare orală și de receptare a mesajului oral, exprimarea clară, corectă, expresivă, respectarea pauzelor gramaticale, logice sau psihologice din textele interpretate, dar și dezvoltarea capacității de exprimarea a unor sentimente prin mișcare scenică, mimică și gestică.

Exercițiile de mișcare scenică, sugerate de muzică sau de versuri, compunerea de expresii faciale sau comportamentale duc la dezvoltarea capacității de exprimare nonverbală a sentimentelor. Aceste exerciții însoțite de repetarea rolului până la memorare au alt beneficiu - stimularea memoriei de lungă durată, dar și volumului acesteia (nu de puține ori suntem surprinși să constatăm că micii actori au memorat și rolurile celorlalte

personaje). Odată ce au memorat versurile sau textul epic, acești actori se adaptează ușor expresivității și jocului de scenă care se impun.

Lumea basmelor oferă copiilor o complexitate de personaje, de aceea poveștile lui Ion Creangă, aduc cu limbajul său specific, exemple concrete de manifestare a minciunii, necinstei, a falsității, a îngâmfwării. Copiii reușesc în conversație să facă distincție între "bine" și "rău". Dramatizarea poveștilor lui Ion Creangă, aduce în fața copiilor manifestări concrete prin limbajul personajelor alături de gestică și mimică. Expresiile folosite în limbaj dau copiilor libertatea de a râde, de a prețui sau disprețui fapte ale personajelor.

De asemenea, textele referitoare la Sărbătorile de Crăciun și Anul Nou pot fi dramatizate de către copii, care le interpretează cu deosebită plăcere. Stimulați de limbajul popular la care se adaugă jocul specific, imaginația copiilor se îmbogățeste, iar semnificația sărbătorilor aduce bucurie în sufletul acestora. Copiii puși în situația de a dramatiza, recepționează cu rapiditate replicile, greutatea în vorbire intervenind doar din cauza lipsei de fluiditate și flexibilitate a acesteia. Dramatizările presupun o pregătire prealabilă, sistematică prin audiții, povestiri, repovestiri, filme, interpretarea izolată a anumitor replici.

Desfășurarea dramatizării se realizează prin încadrarea învățatorului în jocul copiilor, când învățatorul are un rol definit, cel de povestitor, sau îndrumarea exterioară când rolul învățatorului este mai mult de observator și intervine cu explicații în modul de interpretare privind redarea stării de bucurie, de tristețe, tonul adecvat folosit în limbaj pentru a evidenția conflictele dintre personaje.

Procesele afective sunt declanșate prin fapte cognitive cum ar fi: lectura după imagini, audiția unei povești, a unei dramatizări. De obicei procesele afective sunt cuplate două câte două în perechi de elemente contrare: bucurie-tristețe, simpatie - antipatie, entuziasm - deprimare, iubire - ură. Polaritatea trăirilor afective se manifestă în funcție de particularitățile situației și dependent de particularitățile personale.

Expresiile personale țin de mimica feței, deschiderea ochilor, direcția privirii, poziția sprâncenelor, prin care exteriorizarea bucuriei, a suferinței, a mâhnirii, a încurajării, sunt redade de micul școlar prin exerciții repetate, în contextul limbajului exprimat prin rol.

O formă a dramatizării este carnavalul cu costume și roluri din povești și basme.

Aceste jocuri preiau din povești scene sau episoade care le-au plăcut copiilor mai mult și ajung în scenări proprii. La reușita acestora contribuie foarte mult limbajul prin forma sa monologată sau dialogată.

Școlarii realizează dramatizarea într-un stil original, creativ, printr-un carnaval cu roluri alese din poveștile și basmele studiate. Modelele lingvistice sunt luate din dialogurile personajelor jucate sau vizionate, dar destinele personajelor pot fi altele față de sfârșitul poveștilor sau basmelor.

Dramatizările au un rol deosebit de important în stabilirea relațiilor și interrelațiilor, precum și în asigurarea unei participări afective a elevilor în comunicare.

Prof. înv. primar DOINA CRIȘCOV
Școala Gimnazială Turcoaia